

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

Бакалавърска степен, Дистанционно Обучение, МВБУ, 2016/2017

КУРСОВА РАБОТА

ПО

СТОПАНСКА ИСТОРИЯ

НА ТЕМА:

**Икономическо развитие на България в периода между двете
световни войни 1919-1939**

Изготвил:

Проверил:

София, 2017

УВОД

Според М. Димитров от средата на XIX в., с началото на втората индустриална революция започва процес на замяна на пазарното стопанство с протекционизъм, който се прилага с различна степен на интензивност в отделните държави.

След обединението на Германия от 1871 г. конституцията налага един модел на икономическо развитие, контролирано и насърчавано от държавата. Последната има решаващо участие в изграждането на пътната и съобщителната инфраструктура и банковата система. Централното правителство формулира стопанската политика, администрира приходите, регулира паричните отношения, защитава германската търговия извън страната. Колкото до сравнението между икономиката на света до Първата световна война и по време на войната, до 1914 г. либерализмът доминира, но по време на войната държавната регулация се налага като единствено възможния начин за ефективно функциониране на икономиката чрез специализирани държавни институции за ръководство на военновременното стопанство.

В периода 1878–1918 държавната намеса в стопанството е необходимост, предизвикана от изостаналото обществено-икономическо развитие на страната. През последната третина на XIX в. България започва да изгражда национална икономика, но България започва развитието си от „едно почти примитивно“ стопанство. Спорно е доколко Руско-турската война (1877–1878) е изиграла роля на буржоазна революция по отношение на формите на собственост върху земята. Аргумент за отхвърляне на тезата е, че феодалната собственост върху земята в Османската империя била ликвидирана със Закона за земите от 1858 г. Отсъствието на отговор произтича от липсата на модерни проучвания в българската научна литература на формите на поземлена собственост както в последните десетилетия от османското господство по българските земи, така и на

трансформациите ѝ след възстановяването на българската държава. Спорът земеделие или индустрия е погрешно поставен и укорява управляващите в неспособност да формулират приоритети за насоките на развитие на националната икономика.

1. Периода след Освобождението

В селското стопанство, (по-специално в растениевъдството) линията на развитие е възходяща, но успехите не са впечатляващи. Различни фактори влияят върху неустойчивия прогрес. В основата е негативното влияние на Закона за наследството, приет през 1890 г., който способства за раздробяването на поземлената собственост и запазването на колективната и примитивна обработка на земята. Няма и „ясно изразена приемственост“ в дейността на отделните правителства в областта на земеделието. Това произтича от липсата на формулиране на цел, основа за последователно провеждане на програма за развитие на отрасъла. Въпреки че зърнените храни преобладават в структурата на износа, държавата, респективно управляващите не предприемат нищо съществено за модернизация на зърнопроизводството и целенасочено осигуряване на външни пазари. Причината мерките за развитие на селското стопанство, които предлагат правителствата, да останат на хартия, е липсата на финансови средства. Но към това бих добавила и влиянието на менталитета и на ниското културно ниво на масата производители.

Управляващите били далеч от идеята да се направи индустриалното производство конкурентноспособно. Същата теза за неконкурентноспособността на българската индустрия е характерна за трудовете на Л. Беров, който вероятно под това понятие подразбира невъзможност за пласиране на индустриални стоки на външни пазари. В интерес на уточняване на историческите обстоятелства, трябва да се изтъкне, че нито едно правителство, приело законите за поощрение на